

BÀI 2 : LUYỆN TẬP VỀ PHÉP CHIA ĐA THỨC

A- MỤC TIÊU:

HS cần nắm được:

- Cách chia các đa thức bằng các phương pháp khác nhau.
- Nội dung và cách vận dụng định lý Bôdu.

B- CHUẨN BỊ CỦA GV VÀ HS:

- GV: Sách nâng cao chuyên đề; sách ôn tập hình 8; Bảng phụ ghi sẵn câu hỏi, bài tập, máy tính bỏ túi.
- HS: + Ôn tập về phép chia các đa thức.
+ Sách nâng cao chuyên đề; sách ôn tập hình 8; máy tính bỏ túi.

C- TIẾN TRÌNH TIẾT DẠY- HỌC:

<i>Hoạt động của Giáo viên</i>	<i>Hoạt động của Học sinh</i>
Hoạt động 1: Kiểm tra bài cũ	
GV kiểm tra việc làm bài 80 – 88(42, 43) ÔTĐ8 của HS. Chữa bài. Nêu cách chia hai đa thức đã sắp xếp theo lũy thừa giảm dần của biến?	HS: Mở vở bài tập của mình để xem lại ... Nêu cách chia hai đa thức đã sắp xếp theo lũy thừa giảm dần của biến?
Hoạt động 2: Luyện tập	
I - Định lý Bôdu: Dư trong phép chia đa thức $F(x)$ cho nhị thức $x - a$ là một hằng số bằng $F(a)$ Bài 1: Tìm dư trong phép chia đa thức: $F(x) = x^{2005} + x^{10} + x$ cho $x - 1$	HS: Ghi vào vở của mình. HS làm bài 1: Theo định lý Bôdu phân dư trong phép chia $F(x)$ cho $x - 1$ là $F(1)$ $F(1) = 1^{2005} + 1^{10} + 1 = 3$

Bài 2: Tìm số a để đa thức

$F(x) = x^3 + 3x^2 + 5x + a$ chia hết cho $x + 3$.

H? Còn cách nào khác không?

II – Tìm đa thức thương:

1. Chia thông thường: (SGK)
2. Phương pháp hệ số bất định:

Dựa vào mệnh đề: Nếu hai đa thức $P(x) = Q(x) \Rightarrow$ Các hạng tử cùng bậc ở hai đa thức phải có hệ số bằng nhau.

Ví dụ: $P(x) = ax^2 + bx + 1$

$Q(x) = 2x^2 - 4x - c$

Nếu $P(x) = Q(x) \Rightarrow a = 2; b = -4;$

$c = -1$

Bài 3: Với giá trị nào của a, b thì đa thức:

$F(x) = 3x^3 + ax^2 + bx + 9$ chia hết cho $g(x) = x^2 - 9$. Hãy giải bài toán bằng 2 cách khác nhau.

H? Còn cách làm nào khác không?

Cách 3: (PP xét giá trị riêng)

Gọi thương của phép chia đa thức $F(x)$ cho $G(x)$ là $P(x)$.

Ta có: $3x^3 + ax^2 + bx + 9 = P(x).(x + 3)(x - 3)$ (1)

Vì đẳng thức (1) đúng với mọi x nên lần lượt cho $x = 3$ và $x = -3$, ta có:

$$\begin{cases} 90 + 9a + 3b = 0 \\ 72 + 9a - 3b = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = -27 \end{cases}$$

III – Tìm kết quả khi chia đa thức $F(x)$ cho nhị thức $x - a$ bằng sơ đồ Hoocne .

(Nhà toán học Anh thế kỷ 18)

Nếu đa thức bị chia là $F(x) = a_0x^3 + a_1x^2 + a_2x + a_3$; đa thức chia là

$G(x) = x - a$ ta được thương là

$Q(x) = b_0x^2 + b_1x + b_2$; Đa thức dư là r

Bài 2:

Theo định lý Bôdu thì $F(x) \vdots (x + 3)$ khi $F(-3) = 0$ Hay $(-3)^3 + 3(-3)^2 + 5(-3) + a = 0 \Rightarrow a = 15$

HS: cách 2: thực hiện phép chia thông thường, dư là $a - 15 = 0 \Rightarrow a = 15$

HS ghi bài ...

HS làm bài 3:

Cách 1: Chia đa thức $F(x)$ cho $G(x)$ bằng cách chia thông thường được dư là

$(b + 27)x + (9 + 9a)$

Để $F(x) \vdots G(x)$ thì $(b + 27)x + (9 + 9a) = 0$ với mọi x .

$$\Rightarrow \begin{cases} 9 + 9a = 0 \\ b + 27 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -1 \\ b = -27 \end{cases}$$

Đáp số: $a = -1; b = -27$.

Cách 2: ta thấy $F(x)$ bậc 3; $G(x)$ bậc hai nên thương là một đa thức có dạng $mx + n$

$\Rightarrow (mx + n)(x^2 - 9) = 3x^3 + ax^2 + bx + 9$

$\Rightarrow mx^3 + nx^2 - 9mx - 9n = 3x^3 + ax^2 + bx + 9$

$$\Rightarrow \begin{cases} m = 3 \\ n = a \\ -9m = b \\ -9n = 9 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m = 3 \\ n = -1 \\ a = -1 \\ b = -27 \end{cases}$$

HS làm bài 4:

Trung tâm Luyện thi Amax – 39 LK 6A Làng Việt Kiều Châu Âu

Ta có sơ đồ Hooc ne để tìm hệ số $b_0; b_1; b_2$ của đa thức thương như sau:

	a_0	a_1	a_2	a_3
a	b_0 $=a_0$	b_1 $= ab_0+a_1$	b_2 $= ab_1+a_2$	$r=$ ab_2+a_3

Chia các đa thức:

a. $(x^3 - 5x^2 + 8x - 4) : (x - 2)$

b. $(x^3 - 9x^2 + 6x + 10) : (x + 1)$

c. $(x^3 - 7x + 6) : (x + 3)$

Đáp số:

a. $x^2 - 3x + 2$

b. $x^2 - 10x + 16$ dư - 6

c. $x^2 - 3x + 2$